

הכל מעריכין פרק ראשון ערכין

עין משפט
נר מצוה

מסורת הש"ס

[illegible]

ורה אור השלם

1. וְכִי יִנְצוּ אַנְשֵׁים וְנָגְפוּ
אִשָּׁה הָרָה וַיֵּצֵאוּ יִלְדֶּיהָ
וְלֹא יִהְיֶה אִסּוֹן עָנֹשׁ יַעֲנֹשׁ
בְּאִשֶּׁר יִשִּׁית עָלָיו בְּעַל
הָאִשָּׁה וְנָתַן בַּפְּלִימִּים:

שמות כא כב
2. כִּי יִמְצָא אִישׁ שֹׁכֵב עִם
אִשָּׁה בְּעֵלְתָּ בְּעַל וּמִתּוֹ גַּם
שְׁנֵיהֶם הָאִישׁ הַשֹּׁכֵב עִם
הָאִשָּׁה וְהָאִשָּׁה וּבִעֲרַת
הָרֶעַ מִיִּשְׂרָאֵל:
דברים כב כב

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה לרבות וכו'
פחות משנים ופריך שניהם
כ"ל והד"א:

גליון הש"ס

נמ' והילכתא דייטבי. כעין
זה צ"מ ד' ט ע"ז והלכתא
צכפות: מתני' אין
ממתינין. ע' סוטה דף כו
ע"א חוס' ד"ה מעוזכם:

מוסף רש"י

כשעמד בדרך, דמעה נזר
מלחמה נסער לו ויבשרו
בשרו. **שפאטא שטריב.**
שפאטא האר מרפא ומד
בדיון קום עליה שמו
זמר וקברו. **קריש**
דחפר וקברו נא קריש
אומא **דריבא.**
והלך בבשר
הדאם. **אמא** אל ציוס
שעלה, **הרי** הוא קריש ושמו
הוא **באן** אל מחבו וישרן
היטמן כבן כמ' **לזא** אל
קולו **הרי קריש** האם, דין
שמו אל ואכל אשן
תולתו **הרי** אל קריש
הוא **באן** חטיון, **דמי**
(ומבדל) **הרי** אל קריש
משמח האם **איה**
משהיה **הרי** (ד.ד.)
איה הלאה **הרי**
לחמ **לזע"ס** ממשכרת
אל חות, **הרי** אל
הוא **הרי** אל
משכרת, **הרי** אל
(חולין ח.)

שיטה מקובצת

ישיבה על המשבר פרשי
קודם גמר דין ולא נתייר
דאיציצא ליהרג קאי ויוצא
ליהרג היינו אחר גמר דין
בדמוכ בניטין בפי' כל הגט
(כח:). דתנן עיר שהקיפה
כרום וספינה המטורפת
ביום והיוצא לירון וכו' אבל
עיר שכבשה כרום וספינה
שאבדה בים והיוצא ליהרג
נותנין עליהם חומרי חיים
וכו' ועוד קשה לי ונפלו
בדידה (בלא) בישיבה על

(א) לחורם עמידם צ"ד. שאין אתה יכול להחזירו לז"ד ולעמוד בדק
 על מה שחבל שאין מענין את דינו: מכלל דס"ק סבר רי'. בתמיהה:
 וסרגו. השור הרב את החופר: פטור. ענל השור: חייבין לשלם.
 חלמה מלוה הכתובה בתורה ככתובה בשטר דמיא וקשיא למאן דלוקי
 בלוגמיה דרבי יוסי ות"ק דמתני'
 גסם הויק [ו]: דל"כ קשיא אסתמא
 אסתמא. ואיכא דמותיב הך מיתבתא
 לר"ש בן אלעזר אבל פליאה צעיי
 היאך יכול להקשות הא ר"ש תנא
 הוא ופליג: בשעמד בדין. קודם שמת
 ומציהו לטלם לפיכך גובה מן
 הירושין דכיון דרבינו מרדך שלם ה"ל
 כמלוה בשטר: והא פני תנא מה
 וקדמו. השור צבור כגון שהפיל עמו
 חולא [א] ואפ"ה חייבין יורשין:
 והילכתא. הא דקמני יורשין חייבין
 כגון דייטבי דייני אפומא דצריכא
 ומציהו מיד לטלם: מוין עליו.

וּזְרָקִין בְּצִילָו דָּס חֲטָאֲתוֹ וְאִשְׁמוֹ
וְלֹא הוּא כְּחֲטָאֲת שְׁמָתוֹ בְּעִלְיָה כֹּל
זִמְנָן שְׁלָא נִהְרַב: חֲטָא. בְּשׁוּגָה בְּחֻמָּה
שְׂעָה שִׁיחָא לִיהֲרֹג כְּגוֹן שְׂרָחָה
חֲלָב וּכְסוּר שׁוּמָן הוּא וְאִכְלוּ: אִין
נוֹקְטִין לוֹ. שִׁפְרִישׁ קִרְבֵּן לִיקְרֹב:
מַעֲנִי שְׁאִין מַעֲנִין אֵל דִּינוּ. שִׁימַמְנִינוּ
מִלְּהוֹרָגוֹ עַד יֵצֵא שִׁשְׁחָתוֹ הַזֶּה וְיִזְרַק
הַדָּם שְׁעִינֵי הַדִּין הוּא: יִישָׁא נָמִי.
דְּקַמְנִי כְּשִׁחְטָא קוּדְס לָקֵן מִזִּין עֲלִיו
הָרִי מִמַּמְחִינִים לוֹ עַד שִׁשְׁחָת וְיִזְרַק:
מִתְנִי^א אִין מַמְסִינִין לֵא עַד
שְׁפֹל. אֲלֵא הוֹרֵגִין וְלֹדֵה עֵמֶה דַּחַד
גּוֹפֵא הוּא: יִשְׁבֵּה עַל הַמַּשְׁכָּר. קוּדְס
שְׁגַמְר דִּינֵה: מַמְסִינִין לֵא עַד
שְׁפֹל. לִכְיוֹן דַּעֲקָר וְנַעַן מִמַּקּוֹמוֹ
גּוֹפֵא אֲחִירָנָא הוּא: נִהֲוֵין בְּשִׁעֲרָה.
וּבְגַמְר^ב מִפְּרִשְׁתָּ עֵמֶה: אֲסוּרָה צִנְהָנָה.
הַרְבֵּינִי (מִפְּרִשְׁתָּ דֵּם דִּינִי) וְיִזְלֵל הַשּׁוֹר

ממתינין לה עד
האשה שנהרגה נהנין
גופה היא איצטריך
ממונא דבעל הוא ולי
אמר רבי יוחנן אמר
ליה ^אעד שיהו שניה
המשבר וכו' ^במ"ט
שמואל האשה ה'היוצא
תחילה כדי שלא תב
קיימא לן דוולד מיית
ששת נחל בכסיה
עובר לא דהוא מיית
מן האב בני מילי

ירדנה צו ציוס וכו' ציוס מת ממנהלה
לקרוביו מתאזי: ואמר רב ששם.
האי נוחל ומנחיל ליבא לאוקומי
בנכסי אביו דא"נ לא אחיליד איהו
הוו ירמי קרוביו נכסי אביו היכא
דאין ציוס: אלא נוחל בנכסי אמו.
אם מתה צו ציוס ואפי' הוא מת צו
אחא אמרי' נפל הוא ואינו בן נחלה: אבל עובר. אם מתה מעוברת
מיית ברישא לגבי מייתא כשהיא מתה מייתא עומה: ופרכינן וגבי מיית
בטעא. אם חותבין אותה מפרסמא המהיה ואע"פ שאין ציוס

לאחר גמר דין ומסתבר דקרא דרומנו ג' שניהם אית' כל' ללאקמי בגמור' למה דקדום מור דין לשון לשוהיי' וליכא ענין הדין היכל' אחר גמור דין איירי ואפי' יכתי' כיוון דעיקר מלתא חאריגה תחת' דאדלות' (פ"ו מ"ד) ומיחיל לה' פ"ב בן סורר ומורה (סנהדרין ע"ב). אשה המקשה לילד מחתכין מאמר אבר ממש שהייה קדומת לחייו' דא ראשו אין נעוצין' בן' אלאמא כל זמן לא תהי' ראשו מותר' ונ' הוא דמסתני' לה דרומנו דבעל ארץ בלא נעקר' מנ' יהוה אמרינן' דמסתני' לה ב' משום' חנינה' ויניח' וקרא הדין' וימות' ליה' מחללי' עליו' את השבת' כדאמרי' בשבועות' אלא אבר' אכל' ה' היכל' נראה חדיש' כספ' פיקוח' נפשות' מחללי' עליו' את השבת' בן' כהנא' במתני' לה' כיוון' (ובמה' דאדלות' דחזין' ספ' שפ' מפני' נפש' דרא' ומצילין' את' מאמ' במיתתו' והכי אמרי' בגמ' ל"ד' ר"ח) [הנפרשין' (סנהדרין ע"ה). גנוס' ביה' אור' שטרו' וקטן' מחללי' עליו' את השבת' עכ"ל' דאמרי' ר"ש'.] ויהי' אלא תענה' בן' ר"ח' מ' לאפקי' דרג' שבע' על' פטור' מאורסה' כדאמרי' כדאמרי' (ט"ז). ל"ח' יעקב' בן' אדא' מור' (סנהדרין ע"ה). ל"ח' מ' מקילה' מעשה' ליה' כלומר' שא' חובעל' ספקיה' אלא' חנק' ליה' ועלה' אף' מימי' ד' שיה' שוה' שוין' [מסתני' אשת' אב' על' פטור' מאורסה' שם' איה' היתה' ענה' חני' מ"א' זנב' מרת' לילין'. והיוני' דאמרי' בבבב' המקה' (חזקין ע"ה). תשוחט' את' הבתמה' וצא' את' אפר' של' את' אכל' שבה' דאמרי' בשלה' פ"ד' חזקין' (דף' אה'.) גבי' ריבא' דופא' דמתה' אור' יאד'ש' ו"י' ועי' (נדה' ב') שם' ריבא' דאמר' תוס' דין' דמ' (פ"א' ד"ה' אה' ופ' מ' שבת' מ"ב' ע"ה) קמב' א"ל' קוב' ב' אה' קוב' ב' אה' ויסקמה' איה' אל' נפלו' הנסיס' לו' דה' שם' יהואה' בקבר' אורי' יורש' את' אמי' לאמא' ר'א' יהוי' מאי' טעמא' מאי' כל' שן' שחורבו' כמעי' אור' דן' והעבי' ע"ה' הא' כדאמרי' בשם' גד' (ל' תסעות' עובר' במעיה' ופתחו' הפתחו' תסעות' תסעות' ואינו' דן' מאותה' שם' ב' אור' ולא' ע"ה' ר'א' הא' דהסי' מ' מי' פריך' מדקדי' ליה' מלוה' ע"פ' ל' כלולי' עלמא' אלא' כעבודה' בשטר' דמיא' אלא' משום' אה' דהסי' דעובר' בריא' מאי' נפקא' מינה' אם' מות' אה'כ', וי"ל' לדרבנא' קט' א

מִיִּתְיָבִי בור ברה"ר. לרצה פריך דאמר לעיל מלוה הכתובה
 צמורה לאו ככתובה צטער דמיא וכן ע"ז העמיק ר"ת
 בצמפרו ומי נמי למפרך לרב יוסף דהא סבר נמי שיעבדא לאו
 דאורייתא אלא פירש דבריו יומ"ל: **אמר** רב א"א א"ר בשעמד
 בדין. לאו משום קושא דרצה משמי
 רב הכי שהרי רצה שנים רבות אחר
 רב היה אלא משום דפרכין ליה
 מיניה צפק גט פשוט (ב"ד ק"ד פה ע"ה)
 דאמר העם דמלוה על אלו גובה
 המהירושו ולנפשיה משמי

סבר ניתן לחזרת
 במלוה על פה גובה
 א קמא סבר ⁽⁶⁾ מלוה
 ור"ש בן אלעזר סבר

דיתבי דיין אפומא דברא.
ומי"מ אטערריך למימר מת
וקצרו דס"ד דבענין יבא צעל השור
ועמוד על שורו (ספדריך דף י"ט).
קמ"ל דספיר עמד עליה:

מוזין עָלֵיו מִדֶּם חֲמֹאתוֹ וּמִדֶּם אֲשֶׁמוֹ. לֹאִין חֲטֹאת [וְאִסָּר] קִרְיָה לְאַחַר מִיתָתוֹ אֲבָל עֹולָתוֹ קִרְיָה: **יִשְׁבֵּה** עַל הַמִּשְׁבֵּר ב'ו'. פֶּרֶשׁ"י קוֹדֶם שֶׁנִּגְמַר דִּינָה וְלִימָה לְיוֹצֵא לִיהִרֵג קָלִי וְכָל הַיּוֹצֵא לִיהִרֵג לְאַחַר גַּמְר דִּין כְּדִמְשַׁמַּע כָּכָל הִנְהוּ לְמַדְכֵּר לַעֲלֹל בְּמַתְנִי כְּשִׁמְעָתִין וְכֵן מְשַׁמַּע בְּפ' כֹּל הַבֵּט (גִּטִּין דף כח:) לְמַדְכֵּר צִיּוֹאָ לִידֵּוֹן יוֹצֵא לִיהִרֵג וְהֵינּוּ שְׁמַחַל לִידֵּוֹן לֹאִין מִמַּתְיִין מִשּׁוֹם עֵינֵי הַדִּין י"ח (כָּלָל) כְּדִשְׁמַעַם פֶּרֶק אֶחָד דִּינִי מִמּוֹנוֹת (פֶּסַחֲדִין דף לה:) לִיכָא עֵינֵי הַדִּין אֲלֵא לְאַחַר גַּמְר דִּין מִדְּקֹאֲמֵר הִיכִי לִיעֲבִיד לְדִינֵיהּ בְּעַמְלִי שְׂבַחָא וְגַמְרֵר דִּינֵיהּ בְּשַׁבְחָא וְלִיקְטֹלֵיהּ בְּחַד כְּשַׁבְחָא נִמְלָא אֲתֵה מַעֲנֵה אֵת דִּינוֹ וְכו' וְכִי קֹאֲמֵר לִיגְמַר דִּינֵיהּ בְּחַד כְּשַׁבְחָא קִרְיָה מִנְשׁוֹ לְעַמְמִיכּוֹ וְלַעֲיָנֵי לֹא חֲסִינּוֹ:

הדרין עלך הכל מעריכין

לד יִשְׁבֶּה עַל הַמִּשְׁכָּב מִמִּתִּינִין לָהּ עַד שֶׁתֵּלֵךְ
וְשִׁעְרָה יִבְחָמָה שְׁנֵהֲרָגָה אֲסוּרָה בְּהִנָּאֵה: גַּם¹ פְּשִׁיטָא
יֵאָמְרָא הוּאִיל וְכָתִיב יִכָּאֲשֶׁר יִשִּׁית לָעוֹלָם בְּעַל הָאִשָּׁה
לִפְסָדֶיהָ מִיּוֹנֵה קָמַל² וְיֵאָמְרָא ה"נ אָמַר רַבִּי אֲבָהוּ
רַב³ וּמִתּוֹ גַּם שְׁנֵיהֶם לְרַבּוֹת אֶת הוּוֹלֵד וְהָיָא מִיִּבְעֵי
שְׁוִין דְּבָרֵי רַבִּי יֵאֻשִׁיָּה כִּי⁴ קָאֲמַרְתּ מִגַּם: יִשְׁבֶּה עַל
ן דְּעָקֵר גּוֹפָא אַחֲרִינָא הוּא: אָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר
ן לִיְהִיג מִכֵּין אוֹתָהּ כִּנְגַד בֵּית הָרִיזִין כְּדֵי שִׁימוֹת הוּוֹלֵד
לִידֵי נִיּוּל לְמִימְרָא דְהָיָא קְדָמָה וּמֵתָה בְּרִישָׁא וְהָא
יֵישָׁא⁵ דְּתַנְתּוּ יִתְיַנּוֹק בֵּין ס' יוֹמוֹ נִחָל וּמִנְחָל וְאָמַר רַב
ן לְהִנְחִיל לְאַחִין מִן הָאֵב דּוּקָא בֵּין יוֹם אֶחָד אֲבָל
בְּרִישָׁא וְאִין הֵבן יוֹרֵשׁ אֶת אִמּוֹ בְּקִבְרֵי לְהִנְחִיל לְאַחִין
י מִיתָה וְאִידֵי דוּוֹלֵד זֹוּמְרָא חִיּוּתִיהָ עֵיילָא טִיפָה
לְהוֹ לְסִימְנִין אֲבָל נִהְרָגָה הִיא מֵתָה בְּרִישָׁא וְהָא הוּא
פְּרָכּוּסִי ט' מִידי דְּהוּי אוֹזְנָה הִלְטָאָה דְּמִפְּרָכְסַת א"ר
נֵאֻשָׁה שִׁיִּשְׁבָּה עַל הַמִּשְׁכָּב וּמֵתָה בִּשְׁבֵּת מִבִּיאִין
כְּרִיסָה וּמוֹצִיאִין אֶת הוּוֹלֵד פְּשִׁיטָא מִבֵּי עֵבֶד
מִתְחַבֵּד

מחלת

[illegible]

(א) ויראה דל"ל מם והצברו והילכמא דימצי ס"א כגון דימצי וכו' וכוונתו דס"א לא גרסי והילכ

עב א מיי פֿי"ב מהל' זקן
ממון הל' כב [טוש"ע
ח"מ ס' מי סעי' לח]:
עג ב מיי פֿי"ב מהל'
סנהדרין הל'ה ופ"ג
מהל' שגגות הל'י"ב:
עד ג מיי פֿי"ב מהל'
סנהדרין הל'ד:
עה ד מיי פ"ד מהל'
מאכלות אסורות הלכה
כב:

עו ה מיי פ"ב מהל' סנהדרין הל"ד:
עו ז מיי פ"א מהל' נחלות
הל"ג וע' בהשגות
ובמ"מ ובל"מ סמג עשין לו
טוש"ע חו"מ סי' רעו סעיף
ה:
עו ז מיי פ"ב מהל' שבת
הלכה טו טוש"ע או"ח
סי' של סעי' ה:

שינויי נוסחאות

[illegible]

רבינו גרשום

[illegible]

פירש קרבן ואח"כ נגמר דינו
ונזקקין לו לעכבו עד שיפריש
יין לה עד שתלך אלא ממיתין
אם אחד מהן שונג) או אם
יין דעק. לצאת: **שלא תבוא**
תתנוול בפני הכל הילכך מכין
ל נכבש **האם להנחיל לאחיו**
אבל
האב יורשין זה את זה: **אבל**
אב ואח הבן יורש את אמו
הת וליתרונהו ויש את **אמו**
ההוא **פירכוס**. לאו פירכוס
בכס הזוב: